
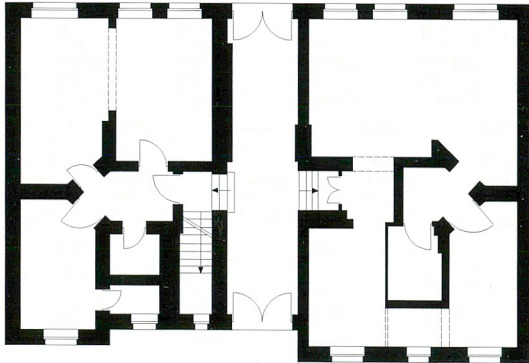

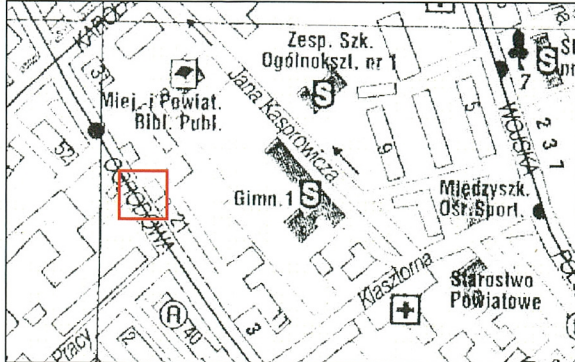

KRAJOWY OŚRODEK BADAŃ I DOKUMENTACJI ZABYTEKÓW W WARSZAWIE KARTA EWIDENCJI ZABYTEKÓW ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA				A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	Ł	M	N	O	P	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z	Nr	
1. Obiekt																					2. Czas powstania				3. Miejscowość						
KAMIENICA																					Lata 1900- 1910				RACIBÓRZ						
11. Zdjęcia, rzut, przekrój, sytuacja, orientacja																					4. Adres:										
<div> </div>																					ul. Ogrodowa 23 47 – 400, Racibórz nr działki: 3219/169 nr księgi wiecz.: ██████████										
5. Przynależność administracyjna																					6. Poprzednie nazwy miejscowości										
województwo: Śląskie																					Ratibor										
powiat: raciborski																					7. Przynależność administracyjna										
gmina: Racibórz																					do 31.12.1998 r.										
8. Właściciel i jego adres																					9. Użytkownik i jego adres										
Gmina Miasta Raciborza, ul. Batorego 6, 47-400, Racibórz																					jw.										
10. Rejestr zabytków																					Nr: A/1521/93 z dnia 30.04.1993										
1. Elewacja główna południowo – zachodnia kamienicy, ul. Ogrodowa 23, Racibórz																					Sytuacja – skala 1: 9000										
<div> </div>																					Zesp. Szk. Ogólnoksz. nr 1 Miejski i Powiat. Biblioteka Publiczna Gimnazjum nr 1 Młodzieżowe Ośrodek Sportu Kuchnia Starostwo Powiatowe										
Mapka ewidencyjna – skala 1: 1500																															

12. Autorzy, historia obiektu, określenie stylu.

Po likwidacji fortyfikacji miejskich w latach 1817- 1828 zaczęła się intensywna rozbudowa miasta. Jednak najwięcej inwestycji budowlanych powstało pod koniec XIX wieku i na początku XX w. Z tego okresu pochodzi większa część kamienic przy ul. Ogrodowej. Dzisiejsza ulica Ogrodowa bierze nazwę od ogrodów, które mieściły się przy poszczególnych posesjach. Jej pierwotna niemiecka nazwa to Gartenstrasse. W czasie II Wojny Światowej ulica wraz z zabudowaniami w dużym stopniu uległa zniszczeniu, stąd jej zróżnicowany stylistycznie charakter.

Budynek pod numerem 23 wzniesiony został na początku XX wieku w zwartej zabudowie ulicy jako kamienica mieszkalna. W trakcie II Wojny Światowej nie uległ większym zniszczeniom, jednak kamienice sąsiednie zostały całkowicie wyburzone. Elewacje budynku zachowały swój pierwotny charakter. Po 1945 roku kamienica została przebudowana wewnątrz. Brama przejazdowa zaczęła pełnić funkcję jedynie komunikacji pieszej.

Brakuje danych na temat pierwotnego właściciela kamienicy. Od 1945 roku właścicielem budynku jest Gmina Racibórz.

Elewacja główna kamienicy posiada charakter eklektyczny z przeważającymi elementami neorenesansowymi takim jak boniowane przyziemie, opaski okienne z kluczami. Posiada również elementy secesyjne w postaci ornamentów roślinnych.

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrze, wyposażenie, instalacje)

SYTUACJA

Kamienica usytuowana jest w południowej części Raciborza, poza dawnymi murami miejskimi, jako budynek wolnostojący w północno – wschodniej pierzei ulicy Ogrodowej.

MATERIAŁ I KONSTRUKCJA

Fundamenty – betonowo - kamienne

Ściany – murowane z cegły. W partii 2 3 i 4 kondygnacji elewacja opracowana glazurowana cegłą, kondygnacja 1 i detal tynkowane. Budynek tynkowany i malowany wewnątrz.

Sklepienia i stropy – w bramie przejazdowej i na spocznikach klatki schodowej sklepienia Kleina..

Wieżba dachowa – krokwiowa, stolcowa, (dwustolcowa) o stolcach stojących.

Pokrycie dachowe – dach mansardowy kryty wtórnie blachą ocynkowaną

Otwory drzwiowe – Drzwi wejściowe do kamienicy – zamknięte łukiem odcinkowym, umieszczone w portyku o charakterze baldachimu wspartego na dwóch kolumnach i dwóch półkolumnach. Kolumny i półkolumny wsparte są na niskich bazach i zwieńczone kapitelami ze zgeometryzowanymi wolutami, kartuszami po środku i liśćmi akantu. Nad kapitelami kolumn umieszczone rzeźby pełne (orły). Baldachim zwieńczony łukiem odcinkowym ze zwornikiem w formie liścia akantu. Od góry zwieńczony gzymsem i płaskim daszkiem. Daszek z obu stron zwieńczony wazami. Reszta otworów drzwiowych zamknięta prosto

C.d. wkładki

14. Kubatura 4695,00 m ³	15. Powierzchnia użytkowa 683,00 m ²	16. Przeznaczenie pierwotne kamienica mieszkalna	17. Użytkowanie obecne kamienica mieszkalno - usługowa
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja Po 1945 roku – kamienica została przebudowana wewnątrz. - brama przejazdowa zaczęła pełnić funkcję jedynie komunikacji pieszej, zamurowano tylny trakt, nowe aluminiowe drzwi wstawiono po 2000 roku.		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycia dachu, wyposażenie i instalacje) stan zachowania kamienicy- zły Fundamenty – stan dobry Ściany zewnętrzne – odspojenia tynków i powłok malarskich, pęknięcia w nadprożach okiennych, stan zły Ściany wewnętrzne – odspojenia tynków i powłok malarskich, stan zły. Stolarka okienna – Zróżnicowana. Z początku XX wieku i częściowo wymieniona na okna drewniane i plastikowe. Stan dobry. Stolarka drzwiowa – Drzwi główne oryginalne z wtórnymi elementami, stan poprawny, drzwi do piwnicy oryginalne. Reszta drzwi wtórna. Stropy – oryginalne Kleina, stan dobry. Konstrukcja dachowa – wtórna, stan zły Pokrycie dachu –wtórna blacha, stan zły Wyposażenie – schody stan dobry Instalacje – stan dobry	
		20 Najpilniejsze postulaty konserwatorskie Postulowany remont konstrukcji dachowej i pokrycia dachowego. Należy zbadać więźbę dachową na obecność owadów (kołatek i spuszczeli), oraz wykonać ekspertyzę techniczno - konserwatorską więźby w budynku. Ponadto wykonać kotwienie budynku i wzmocnienie nadproży okiennych, tynkowanie i malowanie elewacji z uzupełnieniem elementów sztukatorskich oraz tynkowanie i malowanie ścian wewnątrz. Zniszczone okna wymieniać tylko na drewniane, gdyż plastikowe przyczyniają się do tworzenia grzyba w pomieszczeniach i niszczenia murów oraz elementów drewnianych.	

<p>21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)</p> <p>Archiwum Państwowe w Katowicach, Oddział w Raciborzu, Akta Miasta Raciborza z lat 1360 – 1944, Miejski Zarząd Budowlany, nr 18/3, sygn. 477</p>	<p>24. Uwagi różne</p> <p>25. Opracował</p> <p>Tekst: Anna Żarska - Blumicz</p> <p>plany, rysunki: rzut - Anna Żarska - Blumicz</p> <p>zdjęcia: Anna Żarska - Blumicz</p> <p>Miejsce przechowywania negatywów: archiwum autora 2008</p> <p>Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisu prawa autorskiego.</p>
<p>22. Bibliografia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Alojzy Nowara, Historia w nazwach ulic, pomnikach i tablicach pamiątkowych, Racibórz, 1979 r. 2. Studium historyczno – urbanistyczne miasta Raciborza, mgr Eleonora Bergman, J. Graczyk, A. Jankiewicz, B. Małusecki, P. Pizoń, Warszawa 1988 r. 3. Alicja Gałęcka – Paduchowa, Kamienice Raciborza, Katowice, 2001 r. 4. Projekt budowlany renowacji i kolorystyki elewacji budynku mieszkalnego wraz z dociepleniem ścian szczytowych i od podwórza oraz projekt zabezpieczeń konstrukcji ścian ul. Ogrodowa 23, Racibórz, mgr inż. arch. Lucyna Kikowska, mgr inż. Roman Piechaczek, lipiec 2001. 5. Opracowanie ekofizjograficzne dla gminy Racibórz, cz. III, Zabytki Architektury objęte ochroną i przewidziane do objęcia ochroną, mgr Anna Jędrzejewska, Monika Rus, Katowice, maj 2006 r. 	<p>26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)</p>
<p>23. Źródła ikonograficzne i fotografie (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Fotografia z 1988 r. [w:] Studium historyczno – urbanistyczne miasta Raciborza, mgr Eleonora Bergman, J. Graczyk, A. Jankiewicz, B. Małusecki, P. Pizoń, Warszawa 1988 r., Archiwum WKZ w Katowicach, sygn. 6275. 	<p>27. Załączniki</p> <p>Wkładki – 8 sztuk.</p>

1. Miejscowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
RACIBÓRZ	Kamienica ul. Ogrodowa 23	c.d. pkt 13

Stolarka drzwiowa – Drzwi wejściowe - usytuowane w elewacji głównej, południowo - zachodniej. Drzwi oryginalne, trójskrzydłowe, z nadświetlem zamkniętym łukiem odcinkowym. Nadświetle trójdzielne, szklone na kit w szczelinach krzyżowych. W nadświetlu słupki. Każde skrzydło drzwi dwupolowe z górnym polem dominującym z prześwitem. W bocznych prześwitach krata secesyjna w formie geometryczno – roślinnej. Górne pole w formie wydłużonego prostokąta zamkniętego od góry łukiem odcinkowym, dolne pole w formie wąskich płycin. Pola oddzielone od siebie za pomocą wąskiej płyciny w formie fryzu z rzeźbioną dekoracją wewnątrz. Wtórne listwy przymykowe. Drzwi o konstrukcji płycinowo – ramowej wykonane z gotowych ram i płycin, zawiasy oryginalne czopowe, klamka wtórna, drewno malowane na szaro.

Drzwi w elewacji tylnej – wtórne, zamknięte prosto, aluminiowe.

Drzwi do mieszkań – wtórne.

Drzwi na strych – wtórne.

Otwory okienne – W partii 1 kondygnacji zamknięte łukiem odcinkowym, reszta zamknięta prosto. Wszystkie okna trzech pierwszych kondygnacji elewacji głównej, południowo - zachodniej ujęte w tynkowane opaski okienne. W partii 1 kondygnacji okna zwieńczone zwornikami z motywem kwiatu słonecznika, w partii 3 kondygnacji pod oknami płyciny podokienne z dekoracją roślinną składającą się z liści i owoców kasztanowca oraz w oknach pseudoryzalitów płyciny okienne z dekoracją roślinną kwiatów słonecznika, liści kasztanowca i ornamentów wstęgowych.

Stolarka okienna – w dużej części współczesna, plastikowa – częściowo 1 i 3 kondygnacja elewacji głównej i częściowo w elewacji tylnej. Oryginalna Najczęściej posiada wtórne elementy: ślemiona, ramiaki, listwy i słupki.

Okna w elewacji głównej – południowo - zachodniej

1. okna dwudzielne, dwupoziomowe, zamknięte prosto, z krzyżem okiennym przesuniętym ku górze. Krzyż okienny składa się z listwy przymykowej w podślemieniu i słupka w nadślemieniu, oraz przechodzącego ślemienia. Okna szklone na kit w wielką szybę. Okna o konstrukcji skrzynkowej. Wszystkie skrzydła okienne rozwierane. Zamykane za pomocą zasuwnic i zakrętek dźwigniowych. Zawiasy czopowe częściowo oryginalne, częściowo wtórne. Okna posiadają haki do obokni. Drewno malowane na biał.

2. okna 1 kondygnacji - dwudzielne, dwupoziomowe, zamknięte łukiem odcinkowym, z krzyżem okiennym przesuniętym ku górze. Krzyż okienny składa się z listwy przymykowej w podślemieniu i słupka w nadślemieniu, oraz przechodzącego ślemienia. Okna szklone na kit w szczelinach krzyżowych w nadślemieniu i w wielką szybę w podślemieniu. Okna o konstrukcji skrzynkowej. Wszystkie skrzydła okienne rozwierane. Zamykane za pomocą zasuwnic i zakrętek dźwigniowych. Zawiasy czopowe częściowo oryginalne, częściowo wtórne. Okna posiadają haki do obokni. Drewno malowane na biał.

WKŁADKA DO KARTY EWIDENCYJNEJ ZABYTKÓW ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA**ZAŁĄCZNIK NR 2**

1. Miejscowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
RACIBÓRZ	Kamienica ul. Ogrodowa 23	c.d. pkt 13

Okna w elewacji głównej – południowo - zachodniej c.d.

3. okna wykusza - jednodzielne, dwupoziomowe, zamknięte prosto, ze ślemieniem przesuniętym ku górze. Okna szklone na kit w szczeblinach krzyżowych w nadślemieniu i w wielką szybę w podślemieniu. Okna o konstrukcji skrzynkowej. Wszystkie skrzydła okienne rozwierane. Zamykane za pomocą zasuwnic i zakrętek dźwigniowych. Zawiasy czopowe częściowo oryginalne, częściowo wtórne. Okna posiadają haki do obokni. Drewno malowane na białło.

4. Okna partii dachu – współczesne, ahistoryczne, drewniane.

Okna elewacji tylnej, północno – wschodniej-

Patrz: okna elewacji głównej 2 i 3.

Schody - główne - oryginalne, trójbiegowe z podestami z parteru, wyżej dwubiegowe z podestami. Stalowe, ażurowe, z drewnianymi podstopnicami.

Posadzki – oryginalne płytki ceramiczne na części klatki schodowej, częściowo lastriko, na strychu wylewka betonowa, w bramie przejazdowej oryginalny bruk.

Podłogi – w mieszkaniach deskowe, drewniane.

Piwnice – Drzwi do piwnicy deskowe z zastrzałem. Schody do piwnicy jednobiegowe, betonowe, wtórne. W piwnicy wylewka betonowa. Sklepienia w piwnicach ceglane, odcinkowe. Okna piwnic krosnowe, jednodzielne, jednopoziomowe, wtórne.

RZUT I BRYŁA

Rzut budynku zbliżony do litery C. Obiekt czterokondygnacyjny, podpiwniczony, dwutraktowy. Wejście do kamienicy na osi budynku poprzez dawną bramę przejazdową. Budynek przekryty mansardowym dachem z lukarnami.

1. Miejscowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
RACIBÓRZ	Kamienica ul. Ogrodowa 23	c.d. pkt 13

ELEWACJE

Elewacja główna, południowo - zachodnia (od ul. Ogrodowej) – symetryczna, 9 - osiowa, 4 - kondygnacyjna. Elewacja jest tynkowana w partii 1 kondygnacji, tynkowany również detal w wyższych kondygnacjach. Kondygnacje 2, 3 i 4 licowane glazurowaną cegłą. Fasada wsparta na tynkowanym cokole, 1 kondygnacja i naroża boniowane. Na osi budynku drzwi wejściowe (brama) usytuowane w ozdobnym portyku (opis patrz: otwory drzwiowe). Powyżej portyku 3- osiowy wykusz na planie pięcioboku. Parter z otworami okiennymi zamkniętymi łukiem odcinkowym oddzielony od piętra gzymssem kordonowym. Powyżej wszystkie otwory zamknięte prosto. W skrajnych, bocznych osiach elewacji dwa pseudoryzaliby zwieńczone na wysokości 3 kondygnacji trójbocznymi gzymsami w formie szczytów. Fasada zwieńczona jest fryzem w formie pionowych medalionów kwiatowych. Podobny fryz oddziela 3 i 4 kondygnację wykusza. Budynek jest zwieńczony dachem mansardowym z lukarnami.

Elewacja północno - wschodnia (od podwórza) – 8 – osiowa, 4 – kondygnacyjna, tynkowana, o zróżnicowanej wielkości otworach okiennych. W środkowej osi elewacji wtórne drzwi tylnego traktu.

WNĘTRZE – Budynek dwutraktowy z bramą przejazdową przelotową klatką schodową nad sienią. Na parterze z bramy wejście do 2 lokali aktualnie usługowych, wyżej wszystkie pomieszczenia mieszkalne. Poddasze dwukondygnacyjne, niższa kondygnacja mieszkalna, wyższa nieużytkowa.

INSTALACJE

gazowa, elektryczna, wodno – kanalizacyjna, telefoniczna, c. o.

WKŁADKA DO KARTY EWIDENCYJNEJ ZABYTKÓW ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA**ZAŁĄCZNIK NR 4**

1. Miejscowość

RACIBÓRZ

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

Kamienica
ul. Ogrodowa 23

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

FOTOGRAFIE

2. Płyciny podokienne, okna 3 kondygnacji,
ul. Ogrodowa 23, Racibórz.3. Płyciny podokienne, okna 3 kondygnacji,
pseudoryzalitu, ul. Ogrodowa 23, Racibórz.4. Fragment elewacji głównej
ul. Ogrodowa 23, Racibórz.

1. Miejscowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
RACIBÓRZ	Kamienica ul. Ogrodowa 23	FOTOGRAFIE

5. Drzwi wejściowe z portykiem
ul. Ogrodowa 23, Racibórz.

6. Fragment portyku
ul. Ogrodowa 23, Racibórz.

7. Fragment okna 1 kondygnacji, zniszczone nadproża
okienne, ul. Ogrodowa 23, Racibórz.

1. Miejscowość

RACIBÓRZ

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

Kamienica
ul. Ogrodowa 23

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

FOTOGRAFIE

8. Płyciny podokienne, okna 3 kondygnacji,
ul. Ogrodowa 23, Racibórz.

9. Sień przelotowa, dawniej przejazdowa,
widok na drzwi wejściowe ul. Ogrodowa 23, Racibórz.

10. Sień przelotowa, dawniej przejazdowa, widok
na klatkę schodową, ul. Ogrodowa 23, Racibórz.

1. Miejscowość

RACIBÓRZ

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

Kamienica
ul. Ogrodowa 23

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

FOTOGRAFIE

11. Posadzka na klatce schodowej
ul. Ogrodowa 23, Racibórz.

13. Schody na 2 kondygnację poddasza
ul. Ogrodowa 23, Racibórz

12. Bruk w sieni przelotowej
pseudoryzalitu, ul. Ogrodowa 23, Racibórz.

WKŁADKA DO KARTY EWIDENCYJNEJ ZABYTKÓW ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA**ZAŁĄCZNIK NR 8**

1. Miejscowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
RACIBÓRZ	Kamienica ul. Ogrodowa 23	FOTOGRAFIE

14. Fragment więźby dachowej, stolcowej
ul. Ogrodowa 23, Racibórz.

wkładkę założyła: mgr Anna Żarska - Blumicz

15. Wnętrza piwnic, ul. Ogrodowa 23, Racibórz.

październik, 2008 r.